

poznamenat, že je také důležitý z hlediska udělování vědeckých hodností.

Na základě předchozích úvah o podmínkách vědecké práce na katedrách VA AZ lze říci tyto stručné závěry:

1. Učebně výchovný proces je základní funkcí VA AZ, jejích fakult a kateder.

2. V zájmu soudobosti i předstihu učebně výchovného procesu před praxí a potřebami vojsk je nevyhnutelná vědecká práce všech učitelů VA AZ a vědecká výchova všech posluchačů. I když je vědecká práce učitelů prostředkem k dosažení a udržení soudobosti a předstihu výuky před praxí, musí být v plném souladu s vědeckými a výzkumnými potřebami vojsk, MNO a zbrojního průmyslu. Tím se nejefektivněji realizuje spojené teorie s praxí, školy se životem a docílí se tak komplexního, organického jednotného charakteru vysoké školy.

3. Kalkulace počtu učitelů všech pedagogických stupňů na katedrách VA AZ musí být založena na zajištění chodu nevyhnutelných studijních specializací bez ohledu na počty posluchačů. Vědecká činnost všech učitelů jako neoddělitelná součást jejich pracovních povinností a konkrétně a úzce spjatá s řešením jmenovitých úkolů MNO plně zaručuje maximální využití všech

schopností a času učitelů bez ohledu na proměny v rozsahu učebních povinností.

4. V celostátním i celoarmdním měřítku je třeba korigovat společenskoeconomické postavení vysokoškolských profesorů a docentů ve vztahu k pracovníkům vědeckých ústavů. Jen tak je možno vystihnout podstatně složitější a náročnější poslání těchto učitelů a zvýšit přitažlivost práce na vysokých školách.

5. Místa profesorů a docentů na katedrách VA AZ, systemizovaná pro důstojníky a generály z povolání je třeba obsazovat na základě konkursního řízení, byť i modifikovaného na zvláštní podmínky armády.

6. V logickém souladu s praxí civilních vysokých škol a ČSAV je třeba prodloužit věkovou hranici pro aktivní výkon služby těch důstojníků a generálů, kteří dosáhli hodnosti doktorů věd nebo byli jmenováni profesory a docenty, pokud tomu ovšem nebrání zdravotní nebo jiné závažné důvody.

Realizaci předchozích návrhů se vytvoří z VA ARZ skutečné centrum vojenskovo-výchovné a vojenskovědecké práce nejvyšší úrovně. Takové centrum bude zaručovat v oblasti vojenských a vojenskotechnických věd maximální výsledky s potřebným a v podmínkách armády nevyhnutelným předstihem jak ve výuce, tak ve vědecké práci.

K matematizaci metod soudobé vojenské vědy

Major Svatoslav G o s m a n

Jedním ze základních předpokladů úspěchů každé vědecké práce je úspěšný výběr a používání příslušných vědeckých metod a s tím i související metodika a „technika“ vědecké práce. Dějiny vědy potvrzují, že „výběr“ příslušné metody nezáleží pochopitelně na libovůli či „vnitřní dohodě“ vědce (máme na mysli vědeckou metodu), ale závisí na povaze jevů a skutečností (předmětu), které jsou předmětem zkoumání té oné vědy. Proto např. metody vojenské vědy jsou značně odlišné od metod takových dalších společenských věd, jako je lingvistika či pedagogika, ačkoli všechny používají společnou obecnou metodu — již je materialistická dialektika.

Z hlediska vnitřního vývoje jevů dochází k tomu, že na určitém stupni společenského, vědeckého a technického vývoje je nutné vždy znovu zkoumat předmět a metody příslušných věd, že zákonitě tedy dochází v důsledku diferenciací a integrace vědy k novému stanovení předmětu a specifických metod té oné vědy. Tak je tomu současně i ve vojenské vědě.

Z tohoto hlediska je jenom logické, že nezbytnou součástí připravované konference o vědecké práci v naší armádě, jak to také naznačují jasně vydané teze, tvoří otázky metodologické, otázky metod vojenskovědeckého zkoumání zejména.

Metody vojenské vědy a kult osobnosti

Zařazení otázek metod vědeckého zkoumání na pořad připravované konference je potěšitelné a potřebné z mnoha důvodů.

Především proto, že soudobá vojenská věda, jejíž podíl na bouřlivém rozvoji současného vojenství rok od roku stoupá, se rozvíjí nejen nesmírně rychle, ale také nově (shora dolů) s větším důrazem na přesnost jejích závěrů, vědeckost jejího předvídání, než tomu kdy mohlo být v minulosti. Odhalit principy vojenské vědy, postihnout zákonitosti soudobého vojenství při jeho stále narůstající i kvantitativní stránce je nemožné dnes nejen bez použití příslušných vědeckých metod zkoumání, ale zejména pak bez použití těch vědeckých metod, na které dříve nebyl kladen takový důraz (matematické teorie) nebo prostě neexistovaly vůbec (teorie her, teorie algoritmizace vojenských jevů apod.).

Vědecké stanovení metod, odpovídající současné úrovni vývoje společnosti, vědy a techniky má pro vojenskou vědu nesmírný význam nejen z hlediska jejího vnitřního vývoje, ale i proto, že stanovení metod ostatních, např. společenských věd, obohatí nejen výsledky jejich zkoumání, ale nutně i vojenskou vědu.

Stanovení a popis vědeckých metod, jichž používá soudobá vojenská věda, má nesmírný význam i pro výchovu jak „dorostu“ vojenskovědeckých pracovníků na našich vojenských školách, tak především pro ty, kdo v této oblasti již dnes pracují nebo se připravují (vědeckí aspiranti).

Zařazení metodologických otázek na pořad konference má pak, podle mého názoru, ještě jeden obzvláštní význam. Jestliže projevy kultu osobnosti byly již rázně vymýceny z práce socialistického vojenství, z vojenské historie, z vojenské teorie, pak v oblasti metodologie vojenskovědecké práce se ještě odsud setkáváme s pozůstatky z tohoto údobí: se slovním přeceňováním významu obecné metody, již je materialistická dialektika, aniž by často byla důsledně uplatňována, nebo, což je druhá stránka věci, s „opomíjením“, „nedbáním“ specifických (především nových) metod soudobého vojenskovědeckého zkoumání a jejich vztahu k obecné metodě.

Definitivně skončit s tímto údobím, které nadto mělo v naší armádě za éry Čepičky své „specifikum“, pozitivním rozpracováním nového, to je nejvyšší čestný úkol, který připadá připravované konferenci.¹⁾

Matematika a vojenství

Vojenství je vlastně již od svého vzniku velmi těsně spojeno s matematikou.

Znalost matematických a fyzikálních zákonů byla v základu již starověkých prostředků a způsobů vedení ozbrojeného zápasu, i když pochopitelně zdaleka ne v té šíři, jako je tomu dnes. I samotný proces konstituování vojenských zkušeností minulosti v ucelenou soustavu vojenské vědy je nemyslitelný např. bez použití matematického aparátu, jako teorie statistiky, teorie pravděpodobnosti apod. Postupem doby a zejména od druhé světové války se tento vývoj prohloubil natolik, že dnes právem můžeme hovořit nejen o matematizaci a technizaci vojenství vcelku, ale i o matematizaci a technizaci vojenské vědy, vojenské teorie, metod vojenské vědy.

„Použití matematických metod na základě počítačové techniky umožňuje rychle a úspěšně vyhodnocovat síly své a síly nepřítele, vyčíslit poměr sil a prostředků obou stran, připravit podklady pro volbu směru hlavního úderu, určovat průměrnou rychlost útoku, vyhodnocovat objekty nepřítele z hlediska jejich významu, rozdělovat prostředky pro plnění dílčích úkolů, doručovat vojskům bojové dokumenty a nejrůznější informace atd. Bez nich je naprosto nemožné provádět výpočty nutné pro zasazení úderů jadernými raketovými zbraněmi, pro organizaci systému PVO atd.“²⁾

Vývoj jde však ještě dále. Jestliže v údobí poměrně rovnoměrného vývoje vojenství se vojenská věda vyvíjela rovněž (relativně) povlovně, především na základě zkušeností z minulých válek, zdola nahoru (tj. od taktiky ke strategii) a kdy předvídání a jeho

1) Podrobněji: Major S. Gosman — major Z. Novák: „K některým metodologickým otázkám vědecké práce v naší armádě“ — příloha časopisu Vojenství 2/1962.

2) Marxismus-leninismus o válce a armádě — učebnice, Naše vojsko 1962, strana 279.

stupeň přesnosti neměly tak zásadní význam, jako je tomu dnes, pracovala vojenská věda především s pojmy. V současné době, kdy vojenství se vyvíjí velmi rychle a především na základě rozvoje a zkoušek nových zbraní, shora dolů (to jest od strategie k taktice a kdy předvídaní a jeho vědecká přesnost nabyly téměř zásadního významu, pracuje soudobá vojenská věda již nejen s pojmy, ale v rámci jejich ujasnění i se symboly, svéráznými matematickými modely možného průběhu bojové situace. Symbol, schéma, formální schéma nachází tak stále více a více svoje uplatnění i ve vojenské vědě (jako v ostatních společenských vědách) a plným právem proto můžeme hovořit i o formalizaci vojenské vědy. Podívejme se z tohoto hlediska např. na úlohu nahodilosti nejružnějšího druhu v soudobé válce.

„Složitost a nekonečná rozmanitost válečné činnosti je způsobena nejen tím, že zákony ozbrojeného zápasu, projevující se jako převládající tendence, se uskutečňují střetáváním s protichůdnými tendencemi, ale i tím, že se prosazují přes množství nejrušnějších nahodilostí.“

Jak známo, úloha nahodilosti při uskutečňování určitých zákonů závisí především na stupni organizovanosti nebo chaotičnosti procesů. Čím spořádaněji probíhá daný proces, tím užší je sféra působení nahodilosti, a naopak, čím chaotičtější je průběh události, tím větší úlohu v něm hrají nahodilosti...

K jakým procesům náleží ozbrojený zápas — k uspořádaným nebo k chaotickým? Ani k prvním ani k druhým. Ozbrojený zápas je procesem neustále **uspořádaným** řídicí a organizátorskou činností velitelského sboru, počínaje nejnižšími veliteli a konče vrchním velitelstvím. Každá z bojujících stran se ovšem snaží svými údery na nepřátelská vojska narušit jejich plánovitou činnost, dezorganizovat je a způsobit mezi nimi chaos, což má za následek početné a různorodé nahodilosti v průběhu ozbrojeného zápasu.

Nepřítel vyražuje jednotlivé články v bojové sestavě vojsk, narušuje spojení a velení, podlamuje pravidelné zásobování vojsk atd. Použití jaderných zbraní bude mít nepochybně za následek značný růst prvků dezorganizace, živelnosti a chaosu v činnosti obou stran...

Množství nahodilostí se v průběhu válečné činnosti navzájem vyrovnává a neutralizuje. Nebudeme-li proto vycházet z jednotlivých bojů, ale z většího počtu bojů, bude často možné vyjádřit působení zákonů ozbrojeného zápasu nejen kvalitativně, ale i kvantitativně. Například zákon soustředění sil a prostředků se projevuje v podobě normativů určujících průměrnou taktickou a operační hustotu sil a prostředků pro splnění určitých úkolů, kterou nyní mohou vypočítat kybernetické stroje.³⁾

Není cílem těchto poznámek rozebírat podrobně použití matematiky, matematických teorií, modelování a formalizace vojenské vědy. Omezím se proto v této souvislosti pouze na připomínku, kterou kdysi řekl Marx, když poznamenal, že vcelku vzato v budoucnosti bude měřítkem vědeckosti společenských věd vyjadřitelnost jejich zákonů prostředky matematiky. Proč tento proces proniká ze společenských věd tak hluboce nejdříve právě do vojenské vědy, to jsem se pokusil naznačit již výše, nehledě na třídně politickou stránku věci.

Ovšem i zde musíme dávat pozor a rozlišovat! Je velký rozdíl mezi zneužitím matematických metod, což je typické právě např. pro buržoazní sociologii války v podobě tak zvaného metodického formalismu a pro jejich kladné využití pro formalizaci jevů ozbrojeného zápasu. Vždyť je velký rozdíl, jestliže např. američtí sociologové a matematici společně vypracovali rovnice, jimiž „dokazují“ „agresivitu“ Sovětského svazu a socialistického tábora, „nutnost“ války apod., nebo když jiní pomocí téhož matematického aparátu vypracovávají optimální varianty pro potřeby strategického velení. Je tedy velký rozdíl mezi metodickým formalismem, který nám servíruje „sestrojený model“ ozbrojeného zápasu, války vcelku z vyspekulované sítě vzájemných vztahů, podřízených apriori reakcemi cíli jejich propagandy a skutečnou formalizaci vojenské vědy, která za pomoci matematiky a jejího aparátu sestavuje takové „modely“, které v podstatě znamenají metody přibližující vojenskoveštní práci na úroveň např. fyzikálních věd.

V této souvislosti se zastavme krátce u metody zkoumání operací, která je součástí obecné teorie kybernetiky a teorie her.

3) Marxismus-leninismus o válce a armádě — učebnice, Naše vojsko 1962, strana 352.

Metody zkoumání operací

Metody zkoumání operací se zrodily — jak na to upozorňuje několikrát ve své knize „otec“ kybernetiky N. Wiener — dávno před konstituováním kybernetiky v samostatnou (a dojdeme mnohdy dosud nechápanou co do významu) vědní oblast principálního významu, ještě v letech druhé světové války.⁴⁾

Tehdy vědci několika zemí zkoumali, za použití především matematického aparátu, nezávisle na sobě, nejen efektivnost zbraní nového typu, ale i jejich neefektivnější použití. Vědec J. Bernal ve své knize⁵⁾ o úloze vědy v dějinách poznamenává, že „poprvé za války práce donutila vědce, aby se nezabýval jen zbraní samou, ale donutila ho zamyslet se nad tím, jak se jí dá využít na bojišti. Výsledky tohoto studia pak téměř nevyhnutelně vedly k dalšímu vědeckému rozpracování cestou pozorování a zkušeností ze skutečných vojenských operací na zemi, na moři i ve vzduchu. „Později tyto skupiny vědců se začaly zabývat rozpracováváním metod neefektivnějšího řízení kolektivů lidí, kteří používali složitou bojovou techniku.“

Po druhé světové válce rozvoj stejných nebo podobných prací vědců mnoha zemí⁶⁾ přispěl k tomu, že vznikla zcela nová vědecká disciplína, nazvaná později „zkoumáním operací“.

Sám pojem „operace“ nevztahuje se původně pouze k oblasti vojenství. Ve skromné literatuře, která se na toto téma po druhé světové válce objevila, se pod operací rozumí v podstatě každá organizovaná a cílevědomá činnost lidí, kteří jsou řízeni z jednoho centra. Praxe pak ukázala, že nejvýhodnější je používat metody zkoumání operací v těch případech, které jsou charakteristické svou opakovatelností a množstvím používané techniky. Z tohoto hlediska metody zkoumání operací je možné nejvýhodněji používat jak v oblasti národního hospodářství, tak především v oblasti vojenství.

Vědecké zkoumání operací je založeno na využívání rozsáhlého matematického aparátu — od matematické statistiky až po integrální počty, teorii her atp. Výhodou metody, která je charakteristická pro zkoumání operací je to, že výsledkem nesčetných měření, výpočtů (při nichž pochopitelně hrají velkou roli elektronkové počítače) a výsledků zkušebních cvičení jsou závěry předkládané nikoli jako tomu bylo dosud ve slovní formě, ale v podobě prostředků matematického „jazyka“.

Je samozřejmé, že metoda zkoumání operací postihuje především kvantitativní stránku věci. Různé nahodilosti, politickomorální stav vlastních vojsk i nepřítel, různé okolnosti subjektivního charakteru nelze touto metodou dosud postihnout. Zde již vystupuje jasně rozhodující role velitele (popř. kolektivního orgánu strategického velení), který neoptimálnější varianty řešení, navržené mu kolektivem nejrozumnějších odborníků (např. matematik, operátor, technik, psycholog atp.) posuzuje i z hlediska výše uvedených matematicky často (dosud) nepostižitelných faktorů.

Pro informaci našich čtenářů, pro získání přehledu o metodách zkoumání operací a jejich možnostech, uvádíme stručný přehled jediné odsud vydané knihy,⁷⁾ která tyto metody aplikuje na oblast vojenství.

Celá kniha je sestavena z osmi kapitol. V první kapitole úvodu — autoři uvádějí čtenáře do problému, zejména v podkapitole 3 — metody zkoumání operací. Autoři zde hodnotí metody zkoumání jako vědeckou metodu, „která dává k dispozici základy pro přijetí rozhodnutí v oblasti řízení vojsk nebo jiných organizací, které jsou pod jejich řízením“.

V této první kapitole je také zdůrazněna námi již vzpomenutá důležitá zásada, že totiž skupina odborníků nenahrazuje orgán velení, ale připravuje mu pouze neoptimálnější rady a varianty pro řešení.

⁴⁾ N. Wiener: Kybernetika neboli řízení a sdělování v živých organismech a stroje, SNTL 1961.

⁵⁾ J. Bernal: Věda v dějinách, SNPL 1960.

⁶⁾ Mezi nimi zaujímají čestné místo — na což se často zapomíná — takoví významní sovětské matematikové, jako např. L. Kantorovič, akademik A. Kolmogorov, profesor E. Ventzel, V. Pugačev a další.

⁷⁾ Methods of operations research—Philip M. Morse, George E. Kimball Chapman and Hall, Ltd.; London, viz též rusky Metody isledovanija operacij, Sovětskoje radio, Moskva 1956.

Druhá kapitola této knihy je nadepsaná „pravděpodobnost“ a v podstatě rozebírá matematickou teorii pravděpodobnosti, jejíž výklad je nutný pro pochopení dalších částí knihy.

Důležitá je třetí kapitola knihy nadepsaná „použití kritérií efektivity“, v níž autoři upozorňují na to, že zkoumání operací začíná vlastně tím, že se upouští od všech druhoradých detailů a že stanoví základní parametry operace, tedy číselné ukazatele, nutné pro průběh a výsledek operace.

Druhou etapou zkoumání operace, jak upozorňují autoři, je její srovnání s podobnými, nebo již minulými operacemi. Zde hraje velmi důležitou roli ocenění efektivity zbraní, zejména nových, které mohou ovlivnit podstatně výsledek zkoumání. Autoři upozorňují, že tyto úkoly je také možné řešit celými skupinami badatelů.

Čtvrtá kapitola, nazvaná poněkud (pro našeho čtenáře zejména) nezvykle „strategická kinematika“ se v podstatě zabývá nepřímo úkolem možnosti předvídání průběhu bojových operací. V této kapitole se autoři zabývají matematickými teoriemi, které umožňují popsat průběh bojové činnosti a co je hlavní — použít tyto teorie pro vyřešení některých úkolů strategie. V této kapitole autoři tvůrčím způsobem se zabývají použitím Lanchaesterových rovnic z první světové války na podmínky druhé světové války a vyslovují nutnost objevit jednotné ukazatele pro vzájemné měření jednotlivých druhů vojsk a ozbrojených sil pomocí ekvivalentů mezi sbory, armádami atd. To má velký význam pro srovnávání sil bojujících stran a pro předvídání průběhu bojové činnosti.

Pátá kapitola knihy, nazvaná „analýza taktických operací“, se zabývá statistickými a analytickými řešeními, činností a protičinností a teoretickou analýzou „boje opatření a protipatření“. V této kapitole je rozpracován konkrétní případ, kdy zpracování množství statistických údajů z útoků japonských letadel — smrtelnosti na americké lodě umožnilo vypracovat neoptimálnější taktiky manévru těchto lodí, což ve svých důsledcích vedlo k celkovému snížení amerických ztrát.

Zajímavou součástí této kapitoly je populární výklad teorie her, která stále více proniká do metod soudobého vojenského umění.⁸⁾ Hlavní význam použití této teorie v současné etapě soudobého vojenského umění (kdy vzrůstá množství náhodnosti a situace se neustále mění) spočívá v tom, že pomáhá rozpracovávat metody řešení těch úkolů, které jsou spojeny s rychlým oceněním bojové situace a přijetím nejlepšího řešení. Hlavní význam této teorie spočívá v tom, že počítá s náhodnostmi a nutností brát v úvahu protičinnost nepřítele, který se řídí určitým zámyslem (strategií) a na základě toho se nejlépe rozhodovat.

Profesor E. S. Ventzel ve své knize „Elementy teorie her“⁹⁾ charakterizuje podstatu této teorie takto:

„Při řešení řady praktických úkolů (v oblasti ekonomiky, vojensství atd. se setkáváme s nutností analyzovat situace, kde jsou dvě (nebo více) nepřátelské strany, sledující protikladné cíle, přičemž výsledek každého opatření jedné ze stran závisí na tom, jakou činnost si vybere protivník. Takové situace budeme nazývat „konfliktními situacemi“.

Je možné uvést mnohé důkazy o existenci konfliktních situací z nejrůznějších oblastí praxe. Každá situace, vznikající v průběhu bojové činnosti, patří ke konfliktní situaci: každá z bojujících stran přijímá všechna pro ni dostupná opatření k tomu, aby zabránila protivníkovi dosáhnout úspěchu. Ke konfliktům patří i situace, které vznikají při výběru systému výzbroje, způsobů jeho bojového použití a vůbec při plánování vojenských operací: každé z řešení v této oblasti je nutné přijmout se zřetelem na nejnevýhodnější pro nás činnost protivníka...

Nutnost analyzovat podobné situace leží v základu vytvořit speciální matematický aparát. Teorie her v podstatě nepředstavuje nic jiného než matematickou teorii konfliktních situací. Cíl teorie — vypracovat doporučení k racionální formě činnosti každého z protivníků v průběhu konfliktní situace.

Šestá kapitola knihy se zabývá otázkami, spojenými se střelbou a bombardováním, a je založená v podstatě na teorii pravděpodobnosti.

Sedmá kapitola se zabývá zkušebními cvičeními, spojenými se zkoumáním otázek výzbroje a taktiky a poslední, osmá pak vlastní organizační práce.

⁸⁾ Někteří zahraniční autoři pokládají teorii dokonce za „matematický základ soudobého vojenského umění“.

⁹⁾ E. S. Ventzel: Elementy teorii igr, Fizmatgiz, Moskva 1956.

Je pochopitelné, že práce výše uvedených amerických autorů není bez vady, ale není pochopitelně prostá bez základních nedostatků, uvažujeme-li o její hodnotě dnes a pro potřeby socialistické armády.

Především je třeba říci, že jde o buržoazní autory, neřeší kniha pochopitelně takové základní otázky, jako je otázka vztahu této speciální metody soudobé vojenské vědy a obecné metody, obecné vědecké metody, již je naše marxistická filosofie. To je, podle mého názoru, otázka primární důležitosti proto, že při „negování“ tohoto hlediska můžeme velmi lehce sklouznout na pozice formalismu, což ve svých důsledcích znamená i nesprávné odborné závěry.

Druhým недостатком zajímavé knihy o zkoumání operací je to, jak správně upozorňuje ve své recenzi generálmajor A. Moskvín,¹⁰⁾ že „metody zkoumání operací, určené k řešení taktických úkolů, mohou se do určité míry uplatnit při řešení praktických otázek, souvisejících s organizací a vedením boje a operace, i když musí být zdokonaleny vzhledem k novým podmínkám boje a bojových prostředků. Metody zkoumání, vyložené v této knize a určené k řešení strategických otázek, nemohou být doporučeny k řešení praktických otázek, protože jsou nedostatečně rozpracovány.“

Přes tyto a další závažné nedostatky, které kniha obsahuje, představuje velmi zajímavý materiál, uvádějící vojenského čtenáře do oblastí, v níž se dosud vůbec nepohyboval — do oblastí, která je typická pro současné vojenské umění a vojenskou vědu — do oblastí jejich matematizace. A tento proces, jak jsme již upozornili na počátku, je charakteristický nejen pro vojenskou vědu, ale i pro ostatní společenské vědy naší současnosti. Chceme-li tedy řešit v krátké době tak nutné a složité otázky naší vojenské praxe, jako je např. otázka automatizace velení a další otázky, na nichž závisí další růst bojové připravenosti naší armády, je nutné k řešení těchto nových problémů přistupovat také nově — za použití zcela nových metod, ve vojenské vědě donedávna zcela neobvyklých.¹¹⁾ Domnívám se proto, že nadešel již skutečně čas, abychom se těmito otázkami seriózně zabývali a v první etapě rozšířili obecnou znalost těchto problémů šířeji, než je vědecké pracoviště VA AZ. Není pochyb o tom, že metodologická sekce připravované konference tyto a další nové otázky nových metod zkoumání vojenské vědy alespoň v základních rysech posoudí a navrhne příslušná opatření. Vždyť jde o daleko více, než doporučit výše uvedenou knihu k vydání s příslušnou úpravou a seriózním, zasvěceným úvodem. Jde o vytvoření např. kolektivů, které by urychleně v článcích, brožurách ukázali na konkrétní význam matematických metod pro další rozvoj a výsledky socialistické vojenské vědy, o další rozpracování metod zkoumání operací v podmínkách raketonukleární války, o místo, které je nutné věnovat těmto problémům ve výuce na našich vysokých vojenských školách atd.

To jsou, podle mého názoru, některé problémy, které i při střízlivém ocenění významu metod by mohla metodologická sekce konference o vědecké práci v naší armádě řešit.

¹⁰⁾ Zkoumání operací — viz Vojennaja mysl 6/1961.

¹¹⁾ Podrobněji viz článek s. pplk. Hradeckého — Vojenská mysl 2/1962.